

СВЕТИ ТРИФУН
ИЛИ
„ДАН ЗАЉУБЉЕНИХ”

О једној у низу заблуда

Приредио:
Др Слободан Продић

Бијељина
2018.

С БЛАГОСЛОВОМ ЊЕГОВОГ
ПРЕОСВЕШТЕНСТВА
ГОСПОДИНА **ФОТИЈА**
ЕПИСКОПА ЗВОРНИЧКО-ТУЗЛАНСКОГ

СИНАЈ

Едиција
ПОСЕБНА ИЗДАЊА

Уредник издања
Епископ Фотије (Сладојевић)

Тираж:
1000 примерака

© Епархија зворничко - тузланска, Слободан Продић, 2018. Сва права задржана. Сходно одредбама Закона о ауторским правима ову књигу у целини или деловима није дозвољено умножавати или преносити електронским или механичким средствима, укључујући фотокопирање и снимање, нити је дозвољено похрањивати је у меморију компјутера или је на било који начин дистрибуирати без писменог одобрења носиоца права.

Чињеница да је живот православног хришћанина нераскидиво повезан са најразличитијим искушењима јесте нешто о чему се, у мањој или већој мери, добро зна. Жеља да се човек скрене са пута спасења и васпостављања поновне заједнице са Богом какву су имали наши прародитељи пре грехопада, свакако је на листи приоритета ђавола као мрзитеља сваког добра. О овој за сваког од нас важној теми, на нашем српском језику, Богу хвала, постоји мноштво душекорисних књига. О овоме такође неуморно проповедају и наши свештенослужитељи како кроз своје беседе које произносе током богослужења, а исто тако и кроз разна предавања која имају за циљ управо да човека данашњице упозоре на опасности са којима се неминовно сусреће.

Ипак, како је поготово у времену садашњем толико тога крајње перфидно смишљено са циљем да православне хришћане и хришћанке што је могуће више удаљило од вере и свете Цркве, обрели смо се у ситуацији да чак морамо и појединачно говорити о неким од искушења. Једно међу њима јесте и питање о тзв. „Дану заљубљених”.

Мада се на први поглед чини апсурдним да се уопште троши време на питање о томе ко се

прославља 14. фебруара, ипак, стицајем низа ни најмање случајних околности, ми смо се нашли у прилици да се нека реч више једноставно мора рећи у вези са овим датумом.

Оно што пре свега желимо да нагласимо јесте чињеница да Једна, Света, Саборна и Апостолска Црква има свој јасно устројен календар, тј. да она свакога дана у години молитвено прославља људе или догађаје који су, управо по мишљењу Цркве као заједнице, завредили да буду уписани у диптих светих угодника Божјих, те да им се ми, као верујући хришћани, молитвено обраћамо како би пред престолом Свемогућег Бога били наши молитвени заступници.

У нашој Српској Православној Цркви, према календару који је у њој саборно прихваћен, 14. фебруара молитвено се прославља спомен светог великомученика Трифуна.¹

---

¹ Да је спомен светог Трифуна молитвено прослављан у Српској Православној Цркви још у првим деценијама њеног постојања, као писани историјски извор сведочи нам „Никодимов типик”, тј. рукопис првог пуног типика са месецословом насталог за потребе наше Цркве, где у напоменама за 1. фебруар пише: *У први дан овог месеца светог мученика Трифуна* Погледати: *Типик архиепископа Никодима*, лист 89а, Београд, 2007.

Реч је о само једном у небројеном мноштви светих угодника Божијих, а да би нашим читаоцима били од помоћи да и овом приликом науче нешто више о светом Трифуну, поменућемо заиста најосновније детаље у вези с њим.

Када се говори не само о светом Трифуну, него и о било ком другом светом чије је име пронашло место у црквеном календару, ту су нам свакако од велике помоћи списи који су данас безмало свакоме познати под именом *житија*. Кроз ова дела ми се истовремено можемо упознати са биографским детаљима из живота светих, а такође они нам служе и као својеврсни уџбеници благочешћа јер, сетимо се, сам пример је изузетно користан начин да се чему научимо и да то прихватимо као део нашега живота.

Уколико би желели да изнесемо најосновније детаље из живота светог великомученика Трифуна, тада морамо нагласити и следеће:

Овај угодник Божији припада небројеној групи људи који су због своје вере у васкрслог Спаситеља света пострадали као мученици. Трифун је, како нам то казује управо и његово житије, заправо пристодушан човек који је рођен у месту Камсади (Фригија - област у данашњој Турској) од побожних и благочести-

вих родитеља.² Са вером у васкрслог Господа, Трифун се по први пут сусрео управо у свом дому и, слободно можемо рећи, да је, као такв, био достојни наследник достојних родитеља. Не либећи се да бављења најобичнијим пословима, а неретко се наглашава да се Трифун заправо бавио чувањем гусака, он је истовремено због своје искрене вере и живота непрекидно узрастао у хришћанским врлинама. Због тога је, како то можемо прочитати у његовом житију, од Бога удостојен даром да молитвом исцељује оболеле људе. Овај детаљ из житија необично је важан јер и тада, а реч је о времену 3. века, исто као и данас, било је мноштво шарлатана који су, због жеље за новцем, искоришћавали туђу несрећу, болест и патњу, обећавајући им да ће их ослободити муке. Међу онима које је својом молитвом и даром добијеним од Бога исцелио Трифун, била је и Горда - кћер римскога цара Гордијана Трећег. Наиме, царева кћер беше обузета злим духом који, исмевајући се над покушајима не-

---

² У данашњој литератури обично се наводи да је свети Трифун рођен око 232. године. Када је реч о месту његовог рођења, најчешће се наглашава да је то било у Камсади или Компсади, потоњем Апамеја Киботу или у Лампсаку у области Мизија.

бројених лекара да помогну несрећној девојци, у једном тренутку рече да једини који га може истерати из ње јесте простодушни чувар гусака из Фригије. Цар је наравно наредио да се овај човек доведе у Рим како би помогао несрећници. Тако је и било.

Дошавши у престони град, Трифун се помоли над оболелом и пред многобројним сведоцима девојка на чудесан начин беше оздрављена. Пресрећни отац богато награди Трифуну који се потом врати у Фригију и тамо подели сво оно богатство којим га је цар наградио, те настави мирно да живи хришћанским животом.

Али, однос тадашњих римских властодржаца није био исти према хришћанима. Када је 249. године на власт дошао Деције Трајан, осведочени христомрзац пореклом из предела Паноније,³ започео је велики прогон хришћана у свим областима Римске империје. За разлику од неких који су се, видевши да могу стра-

---

³ Према сведочењу Виктора Аврелија у његовом нада-леко чувеном делу „О цезарима” (XXIX. 1), које је заиста неизоставно штиво у проучавању живота и дела римским владара, Деције Трајан рођен је у месту Будалија које се налазило у околини Сирмијума (данашња Сремска Митровица).